

KARTA KURSU (realizowanego w specjalności)

Fizyka materii

Studia I stopnia
2020/2021

Nazwa	Metody eksperymentalne fizyki współczesnej 1
Nazwa w j. ang.	<i>Experimental methods of modern physics 1</i>

Koordynator	Dr hab. Irena Jankowska-Sumara, prof. UP	Zespół dydaktyczny
		Dr hab. Dorota Sitko, prof. UP
Punktacja ECTS*	4	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie studentów z metodami doświadczalnymi stosowanymi w badaniach struktury krystalicznej i elektronowej oraz właściwości elektromagnetycznych materii i skondensowanej. Przedstawienie technik badawczych materiałów przy użyciu aparatury z wielofunkcyjnymi pomiarami fizycznych parametrów takiej jak XRD, XRF, spektroskopia Ramana i Brillouina, .
Zapoznanie studentów z współczesnymi technikami badawczymi materiałów przy użyciu promieniowania synchrotronowego.
W ramach zajęć studenci zapoznają się praktycznie z podstawowymi fizycznymi i technicznymi aspektami prowadzenia pomiarów, aparatury pomiarowej oraz oprogramowania służącego do opracowania wyników badań.

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Wiedza	W01: Zna budowę oraz zasady działania aparatury pomiarowej do wybranych doświadczeń z zakresu fizyki ciała stałego.	W01, W02, W03, W04, W05, W06, W08
	W02: Ma poszerzoną wiedzę z zakresu wybranych działów fizyki teoretycznej, zna i rozumie podstawowe koncepcje teoretyczne oraz modele matematyczne wybranych układów i zjawisk W03: zna elementy teorii niepewności pomiarowych, zna podstawy metod obliczeniowych W04: ma podstawową wiedzę dotyczącą zasad bezpiecznego eksperymentowania i zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy	
Umiejętności	U01: potrafi ocenić przydatność poznanych metod i technik pomiarowych do konkretnego zadania o charakterze praktycznym	U01, U02, U03, U04, U07
	U02: potrafi omówić zasadę działania wybranych technik badawczych U03: potrafi wybrać odpowiednie narzędzie i metodę pomiarową oraz zastosować stosowny model teoretyczny do opisu uzyskanych eksperymentalnie danych U04: potrafi omówić mechanizmy występujące w badanych materiałach U05: posiada umiejętność wykonywania pomiarów podstawowych wielkości fizycznych z różnych działów fizyki, posiada umiejętność ilościowego oszacowania i ma świadomość przybliżeń w opisie rzeczywistości	
Kompetencje społeczne	K01: potrafi dotrzeć do źródeł informacji na temat badanych zjawisk oraz ich fizycznych podstaw	K03, K04, K05
	K02: potrafi dotrzeć i skorzystać ze źródeł informacji na temat zasady działania wybranych technik badawczych K03: potrafi dotrzeć i skorzystać ze źródeł informacji na temat mechanizmów i procesów fizycznych w badanych materiałach K04: potrafi znaleźć literaturę zawierającą analizę badanych zjawisk i procesów fizycznych K05: potrafi znaleźć literaturę zawierającą zastosowania w fizyce fazy skondensowanej, fizyce w skali nanometrycznej K06: posiada umiejętność prezentowania oraz uzasadniania i obrony swoich poglądów naukowych	

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	45							15				

Opis metod prowadzenia zajęć

1. Wykład tradycyjny z wykorzystaniem transparencji, slajdów, demonstracji i pokazów
2. Ćwiczenia rachunkowe – rozwiązywanie i dyskusja zadań.
3. Praca własna – rozwiązywanie zadań w ramach przygotowania do ćwiczeń.
4. Praca własna – samodzielne studia dotyczące materiału przedstawionego na wykładzie.
5. Ćwiczenia rachunkowe – sprawdziany pisemne, referaty
6. Konsultacje

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01						x	x	x					
W02						x	x	x					
W03						x	x	x					
W04						x	x	x					
U01						x	x	x					
U02						x	x	x					
U03						x	x	x					
U04						x	x	x					
U05						x	x	x					
K01						x	x	x					
K02						x	x	x					
K03						x	x	x					
K04						x	x	x					
K05						x	x	x					
K06						x	x	x					

Kryteria oceny

Uwagi

Podstawą zaliczenia jest obecność i aktywny udział w zajęciach, opanowanie w dostatecznym stopniu wiedzy, umiejętności i kompetencji.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Badania oddziaływanie promieniowania rentgenowskiego z materią - dyfrakcja i odbicie promieniowania rentgenowskiego (XRD, XRF)-metody eksperymentalne
2. Zastosowania promieniowania synchrotronowego w spektroskopii ciała stałego.
3. Badania właściwości termodynamicznych materiałów (ciepło właściwe, przewodnictwo cieplne, rozszerzalność cieplna- DSC, dylatometria)
4. Optyczne własności materiałów: Spektroskopia w podczerwieni, Spektroskopia Ramana i Brillouina opis teoretyczny i metody eksperymentalne
5. Badania właściwości magnetycznych ciał stałych (efekt Halla, namagnesowanie i podatność magnetyczna, opór elektryczny, efekt Mossbauera).
6. Własności elektryczne ciał stałych - polaryzacja elektryczna, przewodnictwo elektryczne, spektroskopia dielektryczna

Wykaz literatury podstawowej

1. A. Oleś. Metody doświadczalne fizyki ciała stałego. (Wydawnictwo Naukowo-Techniczne. 1999).
2. Arthur R. von Hippel, Dielektryki i Fale, PWN, Warszawa 1963.
3. A. Chełkowski, Fizyka Dielektryków, PWN, Warszawa 1993.
4. B. Hilczer, J. Małecki, Elektrety i piezopolimery, PWN, Warszawa 1992.
5. T. Hilczer, Dielektryki - wykład monograficzny, Poznań, 2010.
6. A. K. Jonscher, Dielectric relaxation in solids, Chelsea Dielectric Press Ltd, 1983
7. W. Bogusz, F. Krok, Elektrolity stałe: właściwości elektryczne i sposoby ich pomiaru, Wyd. Naukowo-Techniczne, Warszawa 1995.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. C. Kittel. Wstęp do fizyki ciała stałego. (Wydawnictwo Naukowe PWN. 2012).
2. M. Nowicki. Efekty dyfrakcyjne elektronów pierwotnych i wtórnych w badaniach strukturalnych (Wrocław.2003).
3. H. Ibach. Physics of Surface and Interfaces (Springer. 2006).
4. H. Lüth. Solid Surfaces, Interfaces and Thin Films (Springer. 2001).

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	45
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	20
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	15
Ogółem bilans czasu pracy		120
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika 1 ECTS=30h		4